

Rosu dejte nebesa shůry: „A s nebe slýchám krásný hlas. Ne obyčejný, ale svatý, když do tmy ráno vyjdu vraty a spěchám sněhem na roráty.“ Rorate, nebesa, ach, rorate, roste sem, na tu Českou zem. Díky, Otče vlasti!

protiproud.info/duchovni-svet/6878-rosu-dejte-nebesa-shury-a-s-nebe-slycham-krasny-hlas-ne-obycejny-ale-svaty-kdyz-do-tmy-rano-vyjdu-vraty-a-specham-snehem-na-roraty-rorate-nebesa-ach-rorate-roste-sem-na-tu-ceskou-zem-diky-otce-vlasti.htm

11. 12. 2022

Tisk článku

[Poslat e-mailem](#)

Libor Rösner připomíná že z předvánočního utrácení v nákupních centrech si odnášíme v uších lépe či hůře modernizované vánoční koledy, a mnozí už ani netuší, že k Adventu ve skutečnosti patří klenoty české duchovní hudby – staročeské roráty, které tolik miloval a po vzkvétající vlasti šířil už král Karel IV...

„Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat,“ píše starozákonní kniha Kazatel. Je čas vánoční i čas adventní, můžeme parafrázovat. K tomu adventnímu patří v našich zemích po celá staletí svým obsahem hluboké a sdělením dojemné staročeské roráty.

„*Rorate coeli desuper*“ – znějí slova latinského vstupního zpěvu uvozujícího adventní mše, sloužené před ranním rozbřeskem. „*Rosu dejte nebesa shůry*“, zní český překlad této písně, jež dala název jak těmto mším, tak i doprovázejícím zpěvům – rorátům.

Původ rorátů sahá hluboko do minulosti. Poláci například hovoří o tom, že rorátní bohoslužby u nich zavedl sv. Vojtěch, jenž se s jejich formou seznámil v Římě. Právě ve městě nad Tiberou se rorátní mše sloužily především v mariánských chrámech a výlučně o sobotách, díky čemuž mohl být k liturgii používán mariánský mešní formulář. Nešlo o žádnou nahodilost – sobota je dnem zasvěceným Panně Marii. Slavení adventu, tj. očekávání Kristova narození, se v samém srdci křesťanství nemohlo obejít bez upřené pozornosti na dívku z Nazareta, jež Vykupitele porodila.

Čtěte ZDE: Advent je čekání: Žijeme tu věk stagnace a odpočinku? Zklamání z marných náprav světa. Další (marná) právě probíhá. Co nabízí pravý Bůh? Blahobyt není to důležité. Brzy to tu pro nás končí. Budme pozorní

Díky, otče vlasti!

Tuto zásadní dějnotvornou událost připomínaly při rorátních obřadech působivé vizuální průvodní jevy. K obvyklým šesti svícím planoucím na oltáři byla zapalována i sedmá, patřičně nazdobená, symbolizující *Hvězdu jitřní*, symbol Panny Marie, převzatý z novozákonního Zjevení sv. Jana. Když k tomu připočteme další

jímavé doplňky dotvářející celkovou atmosféru – třeba když jáhen zpíval v potměném chrámě s lilí v ruce evangelium – pak není divu, že tyto bohoslužby byly hojně navštěvovány.

Rovněž není divu, že zapůsobily na Karla IV., který římské svatyně během svého pobytu ve Věčném městě navštěvoval. Umínil si, že jejich slavení rozšíří i v českých zemích. Ne že by zde předtím o rorátech nikdo nic nevěděl, nicméně právě k Otcí vlasti se váže zrod jejich formy známé v dalších staletích, značně odlišné od adventních bohoslužeb v jiných zemích.

S pomocí svého přítele arcibiskupa Arnošta z Pardubic vymohl panovník pro české země výjimku – rorátní mše sv. mohly být slouženy denně, nikoliv jen v soboty, jak tomu bylo jinde v Evropě. Nezůstalo to bez odezvy – čeští věřící si roráty opravdu zamilovali. Přispěla k tomu i jejich hudební stránka. Nemalou roli v přilnutí k rorátním bohoslužbám snad sehrála i dobová atmosféra, ovlivněná všudypřítomnou hrůzou ze strašlivé morové epidemie, kosící statisíce lidí po celé Evropě.

Hanba ti, Světloňšem (Luciferem) "osvícený" Josefe!

Co se muzikálnosti rorátů týče, byly daleky primitivních nápěvů. Využívaly se při nich motivy gregoriánského chorálu, postupně rozvíjené běžnými mešními písněmi. Zpočátku obstarávali zpěv chorálových motivů (nejen při rorátech, ale i při bohoslužbách během celého liturgického roku) toliko klerici, v dalších staletích „převzali tón“ členové literátských bratrstev, rekrutovaní z laických, ale velmi kvalitních zpěváků. Tak tomu bylo až do doby vlády Josefa II., jenž ve své zakazující mánii, jíž padly za oběť poutě, poutní místa či kláštery, přikročil v roce 1783 i ke zrušení těchto bratrstev.

Dalším danajským darem „osvíceného císaře“ bylo též zavádění němčiny coby povinného jazyka do veřejné správy. Jako byly v předešlých desetiletích jednotícím prvkem (rovněž co do jazyka) českých katolíků poutě, nacházeli nyní společnou řeč ve zpěvu

českých kancionálových písní. Týká se to i písní adventních, jež českým textem opatřili v 16. století především utrakvisté, kteří také podleli kráse těchto melodií.

Watch Video At: <https://youtu.be/bxRH9a5Hc08>

Ačkoliv byla bratrstva po smrti Josefa II. obnovena, navázat na přerušenu tradici se jim nepodařilo, což se podepsalo na klesající úrovni vnější podoby rorátních mší. Stále více je doprovázely – na principu „zpíváme špatně, o to však raději“ – neškolené hlasy amatérských věřících.

Velcí mistři české poezie ještě nezapomínali...

Vzdor tomu však jejich obliba neustávala. Objevují se dokonce v poezii, například u veršujícího kněze Xavera Dvořáka: „*Rorate, rorate, ach, rorate! / Jak plakala by duše ve mně; / nebesa, jež se otvíráte, / proč nezrosíte naší země?*“

Ale i podstatně lepší básníci, opravdoví mistři verše, roráty ve svých dílech zmiňují. Třeba takový Jaroslav Seifert: „... *a s nebe slýchám krásný hlas. / Ne obyčejný, ale svatý, / když do tmy ráno vyjdu vraty/ a spěchám sněhem na roráty.*“

Nebo Bohuslav Reynek, u nějž na tuto bohoslužbu nespěchá jen on sám: „*Ohně v dušičkovém přítmí/ byly na hřbitovy sváty. / Obrátily se v cest rytmy, / sbíhají se na roráty.*“

Či Zdeněk Rotrekl a jeho: „*Adventní jitro tu – / Hle – horský zvon pro tvou tesknotu/ tesknotu zvěře lesů vod/ země bezdechá svůj doprovod/ slyš – Rorate coeli desuper.*“

Další rána

Ještě pár let po II. světové válce byly roráty naprostou samozřejmostí prakticky v každém kostele. Lidé se před svítáním scházeli denně na pobožnost doprovázenou překrásnými písněmi ze zpěvníku Dobroslava Orla z roku 1930.

Ránu do vazy zasadily rorátům až liturgické reformy po Druhém vatikánském koncilu (1962-65), které představovala jednak redukci votivních mší (sloužených na zvláštní úmysl, tedy i k oslavě Panny Marie), ale především zcela překopaný mešní obřad. Sice se tu a tam objeví nějaká ta vlaštovka v podobě farnosti, v níž je vyvíjena snaha po navrácení rorátů, avšak jaro je v tomto směru stále ještě v nedohlednu. Snad se nemýlím, když uvedu, že povzdech Bohumila Pavloka platí právě této ztrátě: „*Budu-li někdy smuten/ pro vroucné rorate/ vánicí zlostných let/ daleko odvádě...*“

Mnozí, kteří toto „*vroucné rorate*“ nepamatují, se mylně domnívají, že roráty ve svých kostelích slaví, když chodí na ranní mše (někteří mají za to, že roráty slaví i na mších večerních), prozpěvujíce „*Ejhle, Hospodin přijde*“, přičemž s napětím sledují, zda se faráři podaří zažehnout svíčku na adventním věnci, případně dojatě sledují průvod dětí s rozžatými lampičkami. Je to jistě hezké, a nic proti tomu. K pravým rorátům to má však asi tak daleko, jako jedna z těch ligotajících lampiček k Hvězdě jitřní, předjímající příchod Slunce.

Ale nakonec, navzdory všemu, co kolem sebe vidíme a žijeme bude lépe. Pokud ti, kteří v sobě nesou Světlo, nedovolí zapomenout. S Xaverem Dvořákek se chce zvolat:

„Rorate, nebesa, ach, rorate, roste sem, na tu Českou zem!“

9P

7472813001/5500

**Obohatil Vás tento článek?
Chcete, aby Protiproud žil?
Kolik? To je na Vás. Děkujeme.**

QR Platba

**Údaje pro platby ze zahraničí:
IBAN: CZ485500000007472813001 SWIFT: RZBCCZPP**

[na hlavní stranu](#)

Tagy článku
